

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Uradni občinski organi pod varstvom § 68. kazenskega zakona.

Kasacijsko sodišče je izreklo z odlokom z dne 3. julija 1908, Kr. IX. 91/8: »Pri upravi (gospodarstvu) občinskega premoženja uživajo uradni občinski organi varstvo § 68. kazenskega zakona.«

Predmet temu odloku je bila zadeva neke občine v Dalmaciji, katero priobčimo v sledečem članku. — Razume se, da je ta odlok veljaven za vse občine tostranske državne polovice.

Ker se je večkrat pripetilo, da so si posamezni občani prilastili občinska zemljišča, izdalo je občinsko predstojništvo v K. na lastne izvršilne organe in krajevne (občinske) sodnike podrejenih občinskih frakcij na podlagi sklepa občinskega zastopa (odbora) naredbo z dne 26. aprila 1895, s katero je bilo odrejeno, da se morajo podreti in odstraniti vsi zidovi in druge ograje (mejniki), ki so se postavili v svrhu protipostavne zaposedbe občini spadajočih zemljišč. Zastopajoč krajevnega sodnika v B., se je napotil pristav X. v spremstvu dveh rondarjev z namenom, da podere zid, ki ga je postavil M. M. v navedeno svrhu. M. M. pa se je protivil namenu občinskih odposlancev ter jih pregnal s pretnjami in telesnimi poškodbami z mesta, še predno so mogli izvršiti ukaz. Proti kazenski razsodbi deželne sodnije v Zadru z dne 13. aprila 1908, ki mu je pripisovala hudodelstvo § 81. kazenskega zakona (nasilna lotitev in nevarna grožnja proti oblastvenim osebam v uradnih zadevah), vložil je M. M. ničnostno pritožbo, v kateri je izpodbijal sklicujoč se na št. 9 a, 9 c in 10 § 281. kaz. pravd. reda uporabo § 81. kaz. zak. za dognano dejstvo. Izvajal je tako: občinski zastop v K. v tem slučaju ni posegel vmes kot oblastvo, ampak le kot lastnik spornega zemljišča, torej v varstvo zasebnih pra-

vic. V zadevah upravljanja občinskega premoženja pa da ne pristojne občinskemu zastopu večje pravice kakor načelstvu kake zadruga. Sploh da ne obstoji vpliv (ingerenca) države na oskrbovanje občinskega premoženja. Ta spada v samostojni delokrog občine in se popolnoma prosto upravlja. Oskrbniki občinskega premoženja se morejo (— pravi pritožba nadalje —) tem manj smatrati kot oblastveni organi v slučajih kot je ta, v katerem se gre za zasebno-pravne spore med občino in tretjo osebo. V takih slučajih da pomenja poseganje občine dejanje motenja posesti in tretja oseba da je upravičena za odpor. — Kasacijsko sodišče je zavrglo z uvodom navedenim odlokom pritožbo iz sledečih

r a z l o g o v :

Razumevanje (tolmačenje) na t. 9 a (nepravilno tudi na 9 c in 10) oprte ničnostne pritožbe ni utemeljeno v zakonu.

Po § 68. kaz. zak. kakor tudi ne na drugih mestih kazenskega zakona (n. pr. v § 101, 104, 105, 153, 181, 197, 199 b, 279, 300, 312, 320 e) se ne dela razlike med samostojnim in prenešenim delokrogom občine. Nobenega dvoma ni, da ima § 68. kaz. zak. najpopred pred očmi delokrog krajevne občine, ki je začrtan v državnem občinskem zakonu z dne 5. marca 1862, drž. zak. št. 18, — kadar in v kolikor jemlje v svojo varstveno moč uradnike, odposlance, nameščence ali služabnike kakega občinskega oblastva. — Ono (občinsko oblastvo namreč) se ne smatra kot oblastvo le, v kolikor opravlja (oskrbuje) posredno ali neposredno posle za vlado v prenešenem delokrogu v svrhu javne uprave, ampak tudi v izvrševanju odkaznega samostojnega delokroga kot avtonomni organ, ki zastopa splošne koristi in s tem da pospešuje splošni blagor pomaga souresničevati na-

mene državne uprave. (Glej odlok plenarne seje najvišjega sodnega in kasacijskega dvora z dne 14. jan. 1896, št. 282 zbirka 1950. — Op. pis.). Četudi ji (krajevni občini) je pridržana pri tem popolna samodoločba in neodvisnost od vlade, vendar pridržuje člen XVI. navedenega zakona državni upravi nadzorstveno pravico nad občinami in ji odkazuje odločevati o pritožbah proti gotovim odredbam občinskega starešinstva. Četudi ima občina pravico do »prostega upravljanja premoženja«, vendar se dotično postopanje občinskih organov ne more smatrati morda enakim kakim odredbi glede zasebnega premoženja, ampak izvrševanje javnopravnih oblastij, pravi oblastveni moči na eni — in na drugi strani predmet sicer le posredne oskrbe in nadzorstva državne vlade. — Po navedenih zakonskih določilih je pripuščena občinam tudi skrb za varnost oseb in premoženja. To dolžnost izvršuje občina po potrebi s pomočjo lastnih izvršilnih organov. — Bilo bi torej nesmiselno, občini dovoljevati uporabo lastnih izvršilnih organov v varstvo imetja njenih posameznih članov, nasprotno pa je (namreč varstvo) odredi, če se gre za varstvo premoženja celokupnosti. Saj vendar pravijo popred navedena zakonska določila, da obsega samostojni delokrog občine vse, kar se tiče v prvi vrsti koristi občine in kar se more znotraj njenih mej z njenimi lastnimi močmi oskrbeti in izvršiti. K varstvu občinskega premoženja spada brezdvomno tudi odvrčanje motenja posesti tega premoženja. Saj uporablja vendar tudi država lastne uradne organe v varstvo državnega premoženja. Saj menda ne bode nikdo oporekal, da gre prerogativa § 68. kaz. zak. takim organom, tudi če nastopajo le v varstvo državnega premoženja. O kakem silobranu proti njim ne more biti govora, dokler je njihovo postopanje zakonito in ne daje sila, ampak vsekakor le pritožbena pot na predstojnike ali prošnja za sodno pomoč prikladno sredstvo za obrambo.

Da bi se zavzelo nasproti organom občinske uprave kako različno stališče, pregrešilo bi se proti določbam občinskega reda in § 68. kazenskega zakona.

V kolikor ugovarja ničnostna pritožba dalje, da se sklep občinskega zastopa v K. z dne 26. aprila 1895 ne more vzeti kot oblastveni ukaz; da posredujoči pristav*) sploh ni prejel nikakega ukaza niti neposredno od občinskega zastopa niti od svojega krajevnega sodnika,*) na mesto kogar le more postopati, tedaj ne more imeti ta ugovor nikakega upliva na odločitev zadeve. Kakorkoli si je utegnil obtoženec misliti glede zakonitosti in veljavnosti navedenega občinskega sklepa, njegov

*) po § 23. dalmatinskega občinskega reda; v Dalmaciji imajo namreč takozvane občinske (krajevne) sodnike, (Ortsrichter), — „selski sudac“, — in tem prideljene obč. uradnike. (Op. pis.)

upor proti izvršilnim organom je bil nezakonit. On jih je poznal kot občinske nastavljenice, torej tudi njihovo oblastveno lastnost. On ni imel pre-sojati stvarne (materijelne) zakonitosti ukaza, katerega izvršiti so bili dolžni po moči svoje službe, kakor hitro ni imel pomislekov proti formalnim (navideznim) pogojem njihovega posredovanja. Nasilni odpor proti občinskim organom se ne more na nikak način opravičiti s silobranom, ker ni bilo nikakega protizakonitega napada od njihove strani na obtoženčevo premoženje in ker je po naravi stvari sila proti občinskim nameščencem neprikladno ter vsled tega tudi nepotrebno sredstvo za obrambo,

Nevtemeljena pritoža se je torej morala zavreči.

O samoslovenskih krajevnih napisih.

Znani dogodki meseca septembra l. 1908 so bili neposredni povod, da se je pričelo tudi po deželi gibanje za samoslovenske krajevne napise. Posamezne občine so jih dale po naročilu vsled sklepa občinskih odborov takoj napraviti. Ponekod je poseglo vmes okrajno glavarstvo ter jih prepovedalo in ukazalo zopet napraviti dvojezične, — dasi je kompetenca v tem oziru precej dvomljiva —, ponekod pa so ostali samoslovenski napisi. Bili pa so tudi popred v mnogih krajih samoslovenski napisi; tako se v resnici lahko trdi, da ima zakon z dne 29. marca 1869, drž. zak. št. 67 le problematično vrednost.

Že zdrava pamet zadostuje, da se uvidi na Kranjskem, pa tudi drugod, kjer prebivajo Slovenci kompaktno, kako odveč so poleg slovenskih še nemški napisi. — Zakaj pa se nikdo ne izpodtika nad samonemškimi napisi v Kočevju in pre mnogih kočevskih občinah, dasi bivajo povsod ondi tudi Slovenci, kakor tudi v Kočevju samem, ki faktično živi od slovenske okolice.

Tako nepobitno pravico ima tudi naš jezik, da se v popolnoma slovenskih občinah napravijo samoslovenski krajevni napisi.

Ta pravica je dala povod deželnemu zboru, da se je postavil na odločno stališče za samoslovenske krajevne napise. Resolucija in vtemeljevanje razvidno je iz dopisa deželnega odbora kranjskega na deželno vlado v Ljubljano, ki se glasi: Št. 1529. — Deželni zbor vojvodine Kranjske je sklenil v VIII. seji dne 16. januarja t. l.:

Deželni odbor se pozivlje, da izposluje pri c. kr. deželni vladi, da le-ta prekliče naredbo z dne 18. oktobra 1892 št. 2092 glede krajevnih napisov tisto stališče, kakor je zavzemajo lokalne vlade družih dežel.

Deželni odbor priobčuje to resolucijo c. kr. deželni vladi v blagohotno uvaževanje in pripo-

minja, da zavzema glede krajevnih napisov to-le stališče:

Dasi je zakon z dne 29. marca 1869 drž. zak. št. 67 v veljavi že blizu 40 let, vendar se razun Kranjske še nobena druga deželna politična oblast ni poslužila § 9. l. c. Za to so bili najbrž merodajni predvsem razlogi praktičnega značaja.

V avstrijskem državnem zboru zastopana kraljestva in dežele so kaj čudovito pomešane z raznimi narodnostmi, vsled česar imajo nekatere dežele, n. pr. Primorska, Šlezija, Bukovina, kar po tri deželne jezike, dočim kaže kranjska dežela glede prebivalstva največjo enotnost, ker je, če se izvzame kočevska enklava, v nji samo pičel 1% prebivalstva neslovenske narodnosti; toda še ta neznatni % neslovenskega prebivalstva ni avtohtonega značaja in je vrhu tega raztresen po celi deželi brez vsake kompaktnosti.

Ako bi deželna oblastva vseh poprej omejenih kraljestev in dežel izdale ravno tako naredbo, kot je ona deželne vlade za Kranjsko z dne 18. oktobra 1892 št. 2092 Pr., bi prišlo po teh mešanih deželah do tega, da bi bili napisi na krajevnih tablah kar v treh jezikih.

S tem bi se povzročili samo stroški in pa razburjenje.

Kaj bi n. pr. rekli občanje zgornještajerskih občin okrog Admonta, Marijecelja itd., če bi morali nabijati svoje krajevne table z nemško-slovenskim besedilom.

Tudi se ne more govoriti o kaki praktični vrednosti takih tabel, ker bi bili nemško-slovenski krajevni napisi okrog Admonta itd., ravno takega »praktičnega« pomena, kakor so slovensko-nemški v slovenskih krajih na Kranjskem.

Sicer pa naredba z dne 18. oktobra 1862 št. 2092 Pr., tudi ni bila v splošni veljavi na Kranjskem.

Mesto Kočevje ima danes in je od nekdanj imelo izključno le krajevne table s samonemškim besedilom, ravno tako pretežna večina drugih občin v kočevskem sodnem okraju. Tudi razne slovenske občine so imele že pred izdajo navedene naredbe in imajo še dandanes samoslovenske krajevne napise.

Navedena naredba je pa tudi neizvedljiva.

Ako se hočejo krajevne table nabit, more se to zgoditi le tako, da se nabijejo na hiše ali druga poslopja občanov ali pa na kole, postavljene v ta namen.

Občanov se pa nikakor ne more siliti, da bi morali prepustiti, da se nabijejo na njihove hiše ali druga poslopja krajevne table ali postavijo zanje koli na njih zemljišča.

Nasprotno je zgolj od njihove dobre in proste volje odvisno, je-li dopuste nabitje tabel.

Ako bi se proti volji občanov in s silo nabile table na njihove hiše in druga gospodarska

poslopja, bi se lahko temu ustavili z vspehom, naperili proti občini pravdo radi motenja posesti in jo tudi dobili, kar bi povzročilo občinam mnogo nepotrebnih stroškov.

Vprašanje je tudi, če je tako razumevanje določbe § 9. navedene postave sploh dopustno, ker nasprotuje državnemu osnovnemu zakonu o ravnopravnosti jezikov in vsebuje nedopustno omejitev občinske avtonomije. Kakor imajo občine pravico, same določiti jezik drugih javnih napisov v občini (n. pr. kažipotov), isto bi moralo dosledno veljati tudi glede napisov na krajevnih tablah.

Ta pravni razlog so gotovo tudi vpoštevala deželna oblastva drugih kronovin, ko so prepustila občinam določitev jezika, v katerem naj bodo sestavljeni napisi na krajevnih tablah.

Če smejo imeti in dejansko tudi imajo občine na Štajerskem, Primorskem in celo na Koroškem samoslovenske krajevne napise, deželni odbor ne najde najmanjšega povoda za to, da bi moralo veljati za občine na Kranjskem drugačno stališče. Vsaki sili v tem pogledu se bodo slovenske občine odločno uprle, in deželni odbor izjavlja že sedaj, da smatra kot vrhovna avtonomna oblast v deželi za svojo dolžnost, podpirati občine v tem boju z vsem svojim vplivom, ker nikakor ne gre, da bi se kratila občinam na Kranjskem tista pravica samoodločbe v zadevi krajevnih napisov, katero priznavajo občinam deželne gospodske vseh drugih avstrijskih kronovin.

V interesu pomirjenja prebivalstva in redne občinske uprave bo tedaj, da zavzame e. kr. deželna vlada glede krajevnih napisov tisto stališče, na katerem stoje politična deželna oblastva drugih kronovin.

O svojem tozadavnem ukrepu blagovoli e. kr. deželna vlada obvestiti deželni odbor.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 13. avgusta 1909.

O reformi (preuredbi) in inspekciji (nadzorovanju) stanovanj.

Zdravo bivališče, zračno in vsem življenjskim potrebam sploh ustrezajoče stanovanje je velik pogoj za udobno življenje. Tesno spojeno je razmerje med stanovanjem in boleznijo, z odvrcaanjem jetike, zlasti pa z zabranjenjem preštevilne umrljivosti otrok. Zdravo in prijazno bivališče je najboljšo bojno sredstvo proti alkoholizmu: udobno bivališče drži gospodarja doma, pomnožuje mu veselje do dela in obenem provzročča, da se ne obrabi prehitro človeška moč, nele fizična (telesna), ampak zlasti tudi moralna (duševna). — Veliko važnost stanovanjskega vprašanja so že davno

uvideli v Nemčiji, kjer se je za to vprašanje s posebnim interesom zavzelo vojno ministerstvo. — Ondi imajo že celo javne nadzornike stanovanj. — Tudi v Avstriji se oblastva pečajo z načrti, ki pa pohajajo šele vsled inicijative privatnih društev. — Le nekatera avtonomna oblastva so precej storila v tem oziru, medtem ko je država sama še daleč zadaj in prepušča večinoma vse zasebnim podjetjem in samopomoči.

Poleg države pa je tudi dolžnost občinske politike, da se ozira na stanovanjsko vprašanje in skrbi za primerna bivališča vspricho naraščajočega prebivalstva. Zanimarjenje tega važnega vprašanja se maščuje z vedno naraščajočimi troški za bolnišnice, pa tudi jetnišnice. To velja zlasti za mestne občine; izvzete pa niso tudi male kmetijske občine.

Saj se dá § 28. občinskega reda razširiti tudi na to dolžnost občin, osobito ker pride vpoštev javno zdravstvo. Največ pa vpliva na dobra stanovanja stavbni red, in tukaj ima županstvo oziroma občinski odbor najvažnejši delokrog.

Draginja stanovanj je občutna zlasti v mestih; pa tudi zunaj mest, po kmetih se stanovanja draže, posebno ondi, kjer se nahaja kako tovarniško ali drugo podjetje. — Temu draženju bi se dalo v okom priti na ta način, da bi občine pokupile razna stavbišča, ki so primerna in na prodaj za zmerno ceno in jih ravno tako prodajale ne iskajoč dobička. Tako bi se omejila špekulacija zasebnikov, ki šestokrat že ni več špekulacija, ampak oderuštv.

Saj nič ne de, če se taka zemljišča takoj ne zazidajo; izrabijo se lahko z obdelovanjem, za delavske vrtove i. t. d. Donašala bi vedno toliko dobička, kolikor bi bilo treba za obrestovanje kapitala.

Gledati je pač treba, da se pri malih stavbah ne dela preveč ovir, ampak dovoljujejo olajšave, ki jih dopušča stavbni red. Malih hišic se ne sme meriti z onim merilom, ki velja za večje stavbe; zistem mora biti povsem drugi. Prepotrebno vprašanje je, da se poceni stavbni material, olajša dobivanje kredita, preskrbi cenen kredit na drugi stavek pri hipotekah po javno-pravni garanciji.

Stanovanja podražuje zlasti hišno-najemninski davek, zato je pozdravljati reformni načrt davka na poslopja, po katerem naj bi se uvedel progresiven davek na stanovanja, tako namreč, da bodo plačevali oni, ki imajo velika in razkošna stanovanja, torej bogatejši sloji, percentualno višji davek, kot ubožni takozvani »nižji« sloji.

Mnogo bi pripomoglo k cenejšim stanovanjem združništvo; na podlagi stavbnih društev se dobi ne le cenejših ampak tudi zdravih stanovanj. Tako združništvo lahko v svojem delokrogu močno podpirajo občine. Kako smo zaostali v Avstriji v tem oziru, kaže dejstvo, da ima Nemčija že nad

750 stavbinskih zadrug, Avstrija pa komaj 150. V enakem razmerju so tudi državne podpore: Nemčija je določila 33 milijonov mark za stavbo dobrih delavskih bivališč, v Avstriji pa se je dovolilo 4 milijone kron p o s o j i l a uradniškim zadrugam za sezidavo uradniških hiš.

Skrb da se rešijo ta važna vprašanja je prevzelo društvo za reformo stanovanj. Da pa se je pokazal tudi v Avstriji napredek na tem polju — priča to, da se je ustanovil v ministerstvu za javna dela poseben oddelek, ki se ima pečati s stanovanjskimi zadevami.

Roko v roki z napravo stanovanj pa bi moralo hoditi tudi nadzorovanje bivališč, kar je važen del problema o stanovanjskem vprašanju. To nadzorovanje se je uvedlo najpopred v Angliji okrog leta 1830.; v Franciji leta 1850. in v Nemčiji je nastal enak zakon leta 1893. — To nadzorstvo se tiče takozvanih malih stanovanj in je vpejlano že v mnogih nemških zveznih državah.

Celo stanovanjsko vprašanje je predmet, ki se tiče v prvi vrsti občin, ker imajo te največ interesa na tem, da so urejene stanovanjske razmere njihovih prebivalcev, bodisi v zdravstvenem ali nravnem, kakor tudi v socialnem ali gospodarskem oziru. Iz tega sledi, da se morajo za vsa stremjenja po izboljšanju stanovanjskih razmer zanimati v prvi vrsti občine. V Nemčiji na primer v vel. vojvodini Hessen spada nadzorstvo nad stanovanji popolnoma v delokrog občin. Vsaka — tudi najmanjša ima svojega nadzornika za stanovanja; v večjih mestih opravlja to službo kak uradnik glavnega (mestnega) urada, v manjših kak mestni stavbni mojster ali kak tehnik, v prav majhnih občinah pa druge osebe, n. pr. zdravniki, župniki, učitelji, občinski svetovalci i. t. d. — V zadnjem času so poskusili ta posel izročiti tudi ženskemu osebju.

Vspeh nadzorstva stanovanj na Hessenskem je bil ta, da se je tekom štirih let dognalo in odpravilo okrog 10.800 nedostatkov; med temi je bilo samo leta 1907. okrog 350 slučajev radi prenapolnjenih stanovanj.

* * *

Ta članek smo posneli po organu avstrijske družbe za gojenje zdravstva — »Monatschrift für Gesundheitspflege«. — V Avstriji najbrž ne dobimo še tako kmalu sličnega zakona, vendar pa naše občine že samo na podlagi uvodom citiranega § mnogo lahko store za izboljšanje stanovanjskega vprašanja bodisi v zdravstvenem ali pa draginjskem oziru.

F. K.

Ljudsko štetje in slovenska krajevna imena.

Bliža se čas zopetnega ljudskega štetja, za katero so se že pričele predpriprave. Okrajna glavarstva so že dobila nalog posebne važnosti, da uredé in sestavijo pravilni »krajevni imenik«. K sodelovanju so poklicana in zavezana vsa županstva, kojih dolžnost je, da z največjo natančnostjo izpolnijo dotične vzorce, zlasti »Dodatek k sestavi imenika krajev«. Izbaenejo naj se vsa spakedrana, smešna, potvorjena in nepravilna slovenska krajevna imena, nad katerimi se je sedaj jezil ali se jim smejal vsak Slovenec.

Pri zadnji ljudski štetvi leta 1900. se je vrnilo toliko naravnost sramotnih napak in naš lep jezik sramotečih pokvar le vsled nenatančnih poizvedb, nezadostnih informacij, zlasti pa vsled malomarnosti poklicanih faktorjev. — To se ne sme več zgoditi in skrajna potreba je, da se za vselej iztrebijo spakedrana krajevna imena in da postane pisava od sedaj pravilna in stalna.

Dolžnost okrajnih glavarstev je, da vestno izvrše svojo nalogo, ki je sicer težavna, toda prava kulturna naloga.

Nikakor ni zadosti, da gre dotični politični uradnik in »preplonka« kak star šimelj podatkov zadnjega štetja; tudi ne smatramo kot zadostno, da se vpišejo krajevna imena tako, kot jih bodo navajala nekatera županstva po dialektu, — slovnično pisana nepravilno vsled krajevne jezikovne posebnosti. Pa še dalje: Sestavljal bo take izkaze pri političnih oblastvih kak uradnik tuje narodnosti, Slovencem nasprotnega mišljenja. — Vsled tega je treba, da se obrnejo vsi oni, ki bodo imeli opraviti s sestavo krajevnih imenikov za informacije do župnih uradov ali šolskih vodstev; v dvomljivih slučajih bi bilo neobhodno potrebno, da se pritegne k sestavi imenikov kak strokovnjak — geograf in slovničar. Le na ta način bo omogočeno, da dobimo zanaprej res pravilna slovenska imena vasi, trgov, mest, sel in krajev. Dosedaj je imel še vsak uradno izdani »Ortschaften-Verzeichnis« nele različno pisana, ampak do skrajnosti popačena imena.

Gledati pa je posebno na to, da se ne bodo potvarjala pristno slovenska imena krajev v nemški pisavi, ker to je največja prismodarija. — Ježica — Jeschza, Šiška — Schischka, Brezovica — Wresowitz; dalje: Stranska vas — »Streindorf« i. t. d. —, kdo vidi še večjo neumnost kot to, ali pa Sinjvrh — »Schweinberg« (!). — Dajte Nemcem, kar je njihovega, nam pa kar je našega! Ampak — proč z germanizmi! Zato pa, slovenske občine, in vsi prizadeti krogi, pozor, da se izvrši to n a r o d n o i n k u l t u r n o d e l o, kakor nam gre po vseh pravicah. Pomaga naj vse slovensko izobraženstvo, zlasti pa »Matica Slovenska«.

Vprašanja in odgovori.

201. Ž u p a n s t v o v L.

V p r a š a n j e:

Neka oseba, O. P. je bila sprejeta v mestno bolnico v T. dne 19. avg. 1908, razkaznico zanjo pa je izdal županstvo v P. dne 14. sept. 1908, ter s tem imenovani priznalo domovinsko pravico. Upravništvo mestne bolnice v T. je potem z dopisom z dne 8. okt. 1908 zahtevalo od županstva P., naj prepelje O. P., ki se je od 1. okt. nahajala v hiralnici v T. — v svojo občino. Tega pa županstvo v P. ni storilo, ampak je šele z dopisom 25. jan. 1909 poročalo okrajnemu glavarstvu, da rodbina P. ni pristojna v ondotno, ampak v našo občino L. — Tozadevni dopis je došel tukajšnjemu županstvu 31. jan. 1909, — ki je takoj ukrenilo, da se prepelje deklica domov. To pa ni bilo več mogoče, ker je deklica med tem — 6. marca 1909 — umrla, kar je izvedelo županstvo potom okrajnega glavarstva šele 17. marca 1909. — Z ozirom na to, da je županstvo v P. zakrivilo, da je tukajšnje županstvo prejelo obvestilo — v nasprotju s § 30. domov. zakona iz leta 1863., drž. zak. št. 105 — šele 31. jan. 1909, to je po preteku 122 dni, in bi se bila v nasprotnem slučaju deklica doma če ne brezplačno pa vsaj znatno ceneje oskrbovala, — našega županstva ne veže dolžnost plačati stroške, narastle od 1. okt. 1908 do 31. jan. 1909, — pač pa je županstvo pripravljeno plačati 42 K hiralskih stroškov od 31. jan. do 6. marca 1909; ostali znesek 146 K 40 h za čas od 1. okt. 1908 do 30. jan. 1909 pa naj bi plačala občina P., ki pa je izjavila okrajnemu glavarstvu, da tega zneska ne plača. Okrajno glavarstvo pa je našemu županstvu na to kratko ukazalo, da naj plača stroške.

Ali smo torej dolžni plačati? — Ali bi se moglo plačilo izterjati od občine P. sodnim potom? — Ali bi kazalo pritožiti se proti odloku okr. glavarstva?

O d g o v o r:

Brezdvomno je krivo županstvo v P., da so hiralski stroški narastli do take višine, krivo pa je tudi vodstvo mestne bolnice v Trstu, ker ni ravnalo po določilih razpisa ministerstva za notranje reči z dne 17. junija 1869 št. 1713, razglašenega z oznanilom c. kr. deželne vlade na Kranjskem z dne 30. junija 1869 št. 4514, (v deželnem zakoniku št. 18 iz leta 1869.).

V smislu točke 3. tega razpisa oziroma razglaša je soodgovorno vodstvo bolnišnice, ker bi bilo moralo priganjati, da prevzame občina bolnico. Vendar pa je seveda glavna krivda občine P., ker je ta izdala razkaznico, ter s tem če že drugega ne — saj dala povod, da se je O. P. smatrala kot pristojna v občino P.

Lahko pa se postavite tudi na stališče, da je občina P. s tem priznala O. P. domovinstvo, ker bi bila morala sicer takoj poročati, da dotična oseba ni tja pristojna. — Tega pa občina P. ni takoj storila, ampak šele po preteku več nego treh mesecev. — Ker je torej le vsled malomarnosti občine P. prišlo do tako visokih stroškov, se Vaša občina u p r a v i č e n o u p i r a trpeti škodo vsled neopravičljive krivde druge občine. Na vsak način se pritožite na okrajno glavarstvo, ki bo zadevo meritorno rešilo. Če Vašo pritožbo zavrne, dá Vam gotovo pravico in rok do priziva na deželno vlado, kamor se zopet lahko pritožite. Dokler pa zadeva ni rešena instančnim potom po upravnih oblastvih, Vam ne kaže nastopati sodnim potom, pač pa morda kasneje po odločitvi političnih oblasti, če bo za Vas ugodna. — O izidu poročajte našemu uredništvu.

202. K. s. iz obr. društvo v Šm.

Vprašanje:

Pri nas se prepirata in sovražita dva soseda že dalje časa (3—4 leta) zaradi gnojišča. — A. B. ima na koncu svojega poslopja gnojišče, kamor izvaža gnoj iz hleva, svinjakov in stranišča. To gnojišče je izpostavljeno celodnevemu vročemu letnemu solncu in nima prepotrebne betonirane jame. Na njem se nahaja nešteto gnojnih mušic. Kake 3 metre od tega nezdravega gnojišča pa ima J. K. svoje stanovanje. Okna spalnice in jedilne shrambe so obrnjena naravnost proti opisanemu gnojišču. Spalnica se ne more prezračiti, ker prihaja vanjo okuženi zrak, da ni mogoče bivanje v njej; v jedilno shrambo pa prileti nebroj mušic. — Ob vsakem najmanjšem deževju pa teče smrdljiva gnojnica po mimo hiše vodeči poti, preko ktere mora K. najmanj po 20krat na dan hoditi in zanašati na črevljih gnojnico v svoje stanovanje, kar je gotovo zdravju škodljivo. Kadar pa osuša solnce to gnojnico po potu, je pa res smrad tako neznošen, da se ne dá prestajati. Opetovano se je že K. pritožil pri županstvu, da bi to v higijeničnem oziru neznošno stanje zabranilo in kaj ukrenilo, pa brezuspešno. — Županstvo ne stori nobenega koraka. Zato vprašamo: Ali more K. prisiliti B.-a, da si napravi za svoje gnojišče betonsko jamo in da ima gnojišče vedno v redu? — Ali ga more prisiliti, da premesti to gnojišče? Kam naj se obrne K. za pomoč, ker pri županstvu ničesar ne opravi? — (B. mu kljubuje, ker meni, da ga nikdo ne more siliti k redu).

Odgovor:

Županstva dolžnost je, da uredi sporno zadevo in odstrani gnojišča, zlasti ker se izteka gnojnica na pot, ki je skoraj gotovo javna ali občinska pot. Za to pa mora skrbeti župan po določilih sanitetno-policijskega reda, da se ohrani in vzdržuje v čistem in nezanemarjenem stanju, kakor zahteva tudi cestno-policijski red. Naše mnenje je dalje še, da mora сосед B. napraviti greznico tako, kakor določa § 53. stavbnega reda. Za nas pa je težko, dajati v takih slučajih povsem obvezna navodila, ker le na podlagi vprašanja situacije ne moremo docela presoditi.

Najenostavneje bode tako: I. K. naj zahteva od županstva, da reši pritožbo p i s m e n o. I. K. naj zato vložil — če treba novo pismeno pritožbo. Šele ko dobi rešitev, bo mogel storiti nadaljne korake, če županstvo pritožbi ne bo ugodilo. Zahteva tudi lahko komisijonelen ogled na licu. Kam bi bilo treba v slučaju, da županstvo pritožbo zavrne, vložiti priziv, to se bo videlo šele potem, ko dobi I. K. rešitev. Ker pridejo v tem slučaju v poštev v prvi vrsti policijska določila, je v drugi instanci kompetentno politično oblastvo, kamor naj se I. K. obrne, če bi županstvo v kljub svoji zakoniti dolžnosti ne hotelo ničesar ukreniti. — Red in snaga morata biti povsod že tudi z ozirom na javno zdravstvo; ampak prva instanca je le županstvo. — Spor naj se poravnava mirnim putem, in je tudi v tem oziru zakonita dolžnost županova, da posreduje v tem smislu.

203. Županstvo St. I. na Dol.

Vprašanje:

Ali je občina dolžna, oziroma je-li županstvo zavezano oplačati za od častnikov v najem vzete sobe po gostilnah, kjer prenočujejo ob vojaških vajah?

Odgovor:

Da! — Po § 13. postave z dne 11. junija 1879; drž. zak. št. 93, je dolžnost občine poskrbeti za začasno nastanitev vojaščin; in po § 38. tega zakona mora nositi breme občina, odštevisi ono vsoto, ki jo plača erar kot povračilo za stanovališča po stanarinskih razredih.

Ker zakon z dne 25. junija 1895 drž. zak. št. 100 (novela k prejšnjemu zakonu) teh določil ni spremenil,

plača erar po § 46., b) zakona iz l. 1879 od častnika za čas 24 ur ali manj po 26 kr. (= 52 h), diferenco pa mora trpeti občina. To že zlasti zato, ker mora stanovanje občina najeti in je v tem oziru vezana na dogovor z oddajalcem. — Pač pa morate paziti na to, da redno dobivate one vsote, ki jih mora plačevati erar, ker se je že včasih zgodilo, da se je »pozabilo« izplačati dotične zneske. — Če pa častnik sam na lastno odgovornost naroči stanovanje, je mora tudi sam plačati. Stanovanja, ki jih morajo preskrbeti občine, morajo biti naročena uradnim potom.

204. Županstvo St. I. na Dol.

Vprašanje:

Tu je navada, da obrtniki svoje delavce, pomočnike in vajence prijavijo in odjavijo pri okrajni bolniški blagajni potom županstva, ki dobi za to le tiskovine, ktere izpolni in vrne poštnine prosto potom okrajnega glavarstva bolniški blagajni. — Ta pa stavi razne informacije glede službujočih oseb, pošilja plačilne naloge v dostavo strankam i. t. d. Vse to pa je za županstvo veliko breme, ker dela brezplačno. — Prosimo: kaj naj se tu ukrene? Kako nastopati, da bi se dobila vsaj kaka remuneracija od okrajne bolniške blagajne? — Ali so kje kake določbe, da je županstvo zavezano to delati?

Odgovor:

Na slično vprašanje smo že odgovorili pod št. 172 v 16. številki »Občinske Uprave« z dne 25. avg. 1909 ter navedli zakon od 30. marca 1888, drž. zak. št. 33, po katerem so dolžne občine sodelovati pri izvedbi tega zakona o bolniškem zavarovanju. — Pomagalo ne bode nič, če se tudi branite dostavljati n. pr. plačilne naloge. Le glede prijavljanja in odjavljanja bi se dalo odrediti, da delajo to delodajalci naravnost, ker se gre tu le za običaj in ne za dobesedna določila zakona. — Glede morebitne nagrade za večje zamude Vam je prosto, da prosite za njo. Odvisno pa je od bolniške blagajne, če jo dovolj ali ne; po zakonu v to ni vezana.

205. Županstvo Žužembark.

Vprašanje:

1. Ali se rentni davek denarnih zavodov všteta pri sestavi imenikov za občinsko volitev? Ako ne — zakaj?
2. Ako da, ali ima denarni zavod virilni glas v občinskem zastopu, ako plačuje nad 400 K rentnine?

Odgovor:

Na oboje vprašanj odgovarjamo z — ne! — Naš (— sicer zastareli —) občinski red določa v § 17. v izvirnem (nemškem) tekstu, da imajo le oni vstopiti kot virilisti v občinski odbor, ki plačujejo najmanj 200 gld. (= 400 K) — an »dermal« bestehenden direkten Steuern; ta »dermal« — sedaj — pa se nanaša na one direktne davke, ki so bili uvedeni takrat, ko je bil izdan občinski red, torej l. 1866., ne pa na take, ki so bili uvedeni kasneje in med ktere spada ravno rentni davek. Ta se torej pri sestavi volilnih imenikov ne more upoštevati. — S tem je rešeno tudi 2. vprašanje, da namreč denarni zavod le na podlagi rentnine nima virilnega glasu. — (Da imajo pa juridične osebe, — če so sicer izpolnjeni vsi zakoniti pogoji —, pravice virilistov, o tem smo že pisali med vprašanji in odgovori pod št. 110 v 10. številki »Občinske Uprave« letos).

206. Gospod F. I. v L.

Vprašanje:

Izselil sem se iz stanovanja, ki je bilo vlažno in v katerem so bile tudi stenice. To vse lahko dokažem, kakor tudi, da smo vedno morali sami snažiti in po možnosti odpravljati stenice. Dal sem celo kuhinjo prebarvati na lastne stroške, predno sem se preselil. Ko je stranka, ki

bi se bila imela za menoj priseliti, izvedela o vlažnosti i. t. d., je stanovanje takoj odpovedala. Dotični gospodar je sedaj dal stanovanje presnažiti, od mene pa zahteva na docela žaljiv način povračila stroškov, vključ temu, da sem pustil stanovanje v boljšem stanju, kot sem je prejel. Grozi mi tudi s tožbo. Ali bode kaj opravil? Ali moram plačati stroške, ker jih nisem zakrivil jaz, ampak slabo stanovanje?

Odgovor:

Po § 1109. občega državlanskega zakonika Vam gospodar ničesar ne more, ker določa ta §, da mora najemnik oddati stvar (tudi stanovanje) v istem stanju, v kakoršnem jo je prevzel. Odlok najvišjega sodišča z dne 30. oktobra 1901 št. 10.231, zbirka IV. 1607 pa pravi celo: »Najemnik ni v nobenem slučaju obvezan, oddati stanovanje v boljšem (čistejšem) stanju, kot je je prevzel.« Če lahko dokažete, da Vas glede nesnage ne zadene nikaka krivda, naj le toži. Pravdo mora zgubiti in Vam ne bo treba plačati ničesar. — Radi žaljivega tona v pismu pa vložite lahko tožbo pri sodišču po § 487.—496. kaz. zak. §§ (487., 488., oziroma 491.) le v tem slučaju, če si je bil odpošiljatelj pisma, ktero je bilo zaprto, — v svesti, da bode morala biti vsebina znana nele prizadetemu samemu, ampak tudi več drugim, od njega različnim osebam. (V tem slučaju § 491. kaz. zak.; — odlok plenarne seje najvišjega in kasacijskega sodišča 22. januarja 1901 št. 868 zbirka št. 2549) — Sama možnost, da lahko pride zaprto pismo brez namere odpošiljatelja v roke tretjim osebam, ne zadostuje, da bi se uporabljal § 487. in 488. kaz. zak. (Odlok plen. seje istega sodišča z dne 10. oktobra 1899, št. 15.053, zb. št. 2398).

207. Županstvo v št. P. na K.

Vprašanje:

Ali sme biti v eni osebi občinski odbornik ali svetovalec obenem tudi občinski tajnik? To vprašanje se stavi glede občinskih računov z ozirom na podpisovanje in prejeme, ker se zde podpisi neopravičeni in neveljavni od osebe, ki obenem zastopa občino in je istočasno uradna oseba; (— pravilno rečeno: uslužbenec občine, kajti uradna oseba je župan ali njega namestnik tudi. — Op. ur.).

Odgovor:

Prav nobenega pomisleka ni proti temu, da bi ne mogel opravljati tajniškega posla kak občinski svetovalec ali odbornik. Gre se pri tem le za to, če je dotičnik kot tajnik nastavljen in plačan uslužbenec občine v pravem pomenu besede, ali pa opravlja tajniške posle, kar sicer izvršuje tudi lahko župan sam. Če bi bil namreč plačan uslužbenec, izgubi vsled tega pasivno volilno pravico, torej bi ne mogel biti odbornik ali svetovalec. Če pa opravlja kak odbornik ali svetovalec tajniške posle, prejema lahko nagrado, ki pa ni stalna plača, a ravno tako tudi ni njegov uradni naslov tajnik, ker gotovo ni kot tak nastavljen. — S tem da izvršuje tajniške posle, ne izgubi njegov podpis kot županov namestnik veljavnosti ter sme tudi sprejemati denar in druge stvari. Le če bi bil njegov glavni posel ali edini zaslužek dohodek tajnika ter on kot tak nastavljen, potem bi moral itak odložiti mandat, kar pa ni verjetno, ker je dotičnik gotovo kak posestnik, torej je to vprašanje presojati le po socialnih razmerah.

Gospodarstvo.

Uspehi pašniških zadrug. Pašniška zadruga v Neudorfu na Češkem je lansko leto mogla zabeležiti naslednje uspehe pri svojem prizadevanju

za povzdigo živinoreje. Zadruga je za mlado živino od svojih članov v bližini svojega sedeža vzela v najem neko kmetsko posestvo za dobo 12 let. Posestvo meri 17,5 ha in znaša najemnina letnih 1200 kron. Zemljišče ni bilo mnogo let nič gojeno in oskrbovano. Zadruga ga je spremenila v pašnik, katerega je razdelila na šest delov in ga lajsko spomlad obsejala in pognojila z 3000 kg čilskega salpetra. Pašna doba je znašala 131 dni (od 30. maja do 9. oktobra). Na pašo je 36 zadružnikov izpustilo 65 glav mlade živine, in sicer 43 telic in 22 juncov. Štiri živinčeta so se pasla le 99 dni, 4 pa 68 in eno 91 dni. Skupaj je znašalo število pašnih dni 8111. Predno je šla živina na pašo, so jo stehali in je znašala skupna teža 15.010 kg. Ko pa je bila paša končana, je bila vsa živina težka že 21.160 kg. Prirastek na teži je znašal torej skupno 6180 kg, ali povprečno na dan in posamezno živinče 0,752 kg. Najmanjši prirastek na teži je znašal pri juncih 80 kg, pri telicah 60 kg v 131 dneh; največji prirastek v istem času je bil pri juncih 180 kg, pri telicah 240 kg. Znatno razloček se je pokazal med junci in telicami, kar se tiče prirastka na teži. Dočim je 22 juncev v 2777 pašnih dnevih postalo težji za 2260 kg (ali povprečno na dan in posamezno živinče 0,801 kg), znašal je prirastek na teži pri 43 telicah v 5334 pašnih dneh 3899 kg, to je povprečno na dan in posamezno živinče 0,727 kg. Stroški pri kilogramu žive teže so bili v prvem letu paše z ozirom na to, da pašnik še ni bil dobro zasejan s travo in ker se je razmeroma paslo malo živine, nekoliko večji kakor pri starejših, redno oskrbovanih pašnikih. Obratni stroški so znašali leta 1908. pri tej zadrugi okroglo 3800 K, to je na dan in posamezno živinče povprečno 46,8 h ali za 1 kg prirejene živine teže 62,2 h. Letos se bo paslo okoli 90 glav, pašnik bo vsled lanskega gnojenja in oskrbovanja dajal več paše, obratni stroški pa bodo ostali enaki, tako da se bodo produkcijski stroški zmanjšali skoro za tretjino. V jeseni lanskega leta so pašnik pognojili s 150 meterskimi stoti Tomaževe žlindre, 100 stoti kajnita in 100 stoti apna in ga dobro prevlekli z brano. Živino ženó vsak dan dvakrat na pašo, zjutraj in opoldne, tako da ostane opoldne in čez noč v hlevu. Poskrbelo se je tudi, da ima živina na paši vedno dovolj dobre pitne vode, kar močno vpliva na ugoden razvoj živali. — Na prirejo v množini in kakovosti imamo mnogo upanja tudi pri nas potom izboljševanja pašnikov in travnikov, v kateri namen je uvedel deželni odbor obširno akcijo.

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani — največja organizacija te vrste na slovenskem jugu — služi vsekakor tudi, da jo omenjamo na tem mestu.

Iz poročila občnega zbora povzamemo nekatere podrobnosti, »Zveza« ne išče dobička pri

društvi ampak ležeče ji je na tem, da se ta dobro razvijajo. — Promet z blagom je znašal leta 1908 svoto 4 milijone 258.868 K 08 h, denarni promet 13 milijonov 582.527 K 60 h, skup 17.841.395 K 68 h.

Stanje terjatev pri dolžnikih je znašalo 273.278 K 28 h, ki spada seveda med aktiva »Gospodarske Zveze.« — Račun rezervnega zaklada se je povzdignil na 6641 K 82 h; račun pokojninskega zaklada pa na 3461 K 84 h — »Gosp. Zveza« je vodila državno pomožno akcijo radi suše preteklega leta. Račun te akcije kaže 233.887 K 76 h prejemkov in 204.534 K 12 h izdatkov; »Gosp. Zv.« v breme še 29.353 K 64. — Vrednost blaga v skladišču koncem leta 1908 je znašala 113.551 K 33 h; kosmati dobiček 33.218 K 99 h. — Skupni vspeh zaslužka z všteto državno podporo 6000 K je znašal 67.203 K 05 h. — Po odbitku vseh troškov in odpisov je ostalo čistega dobička 8086 K 41 h. — Koncem leta 1908 je imela »Gosp. Zv.« 81 članic — zadrug in 527 članov. —

Vodne sile na Kranjskem. — Železniško ministrstvo preiskuje že dolgo časa vodne sile, ki jih hoče porabiti za električni obrat. V prvi vrsti hoče savsko vodno silo porabiti v to svrhu. Na Kranjskem se je odločilo ministrstvo za Savo med Kranjskem in Smlednikom, pri Prašah in Zbiljah, kjer bi se proizvajalo električne moči okrog 8000 konjskih sil na dan. Ta ogromna moč pa bi služila le železnici; domačemu ljudstvu bi ne preostalo ničesar v gospodarske, poljedeljske in industrijske namene. Kranjski deželni odbor pa se bavi že dalje časa z načrtom, kako vporabiti to vodno silo v povzdigo ljudskega gospodarstva. Namerava zgraditi veliko deželno električno centralo. Ta naj bi dajala ceno električno moč Gorenjski, Ljubljani in okolici za razsvetljavo in gonilno moč za obrt in poljedeljske stroje. Dežela bi oddajala električno moč občinam, te pa naročnikom. —

Glede projekta žel. ministerstva je bila obpravnavo dne 28. maja t. l. v Kranju, ki jo je razpisalo ondotno okrajno glavarstvo na poziv deželne vlade. Deželni odbor je zastopal glavar pl. Šuklje, ki je podal izjavo, zastopnikov deželnega odbora proti nameravanemu projektu. V tej izjavi je izražen krepek protest deželnega odbora, branečega pravice dežele in prebivalstva. Kako se bo stvar razvila, danes še ni mogoče reči. — Glavno je: deželni odbor stoji na braniku in bo odbil vsako krivico. — V tekočem zasedanju dež. zborna je vložen v tej zadevi nujen predlog.

Trialistični zemljevid habsburške monarhije. Sestavil Henrik Hanau. Druga izdaja. — Prejeli smo ta zemljevid, ki ima sledeči »Predgovor«. »Po združenju Bosne in Hercegovine z našo državo, kar je vsak domoljub z veseljem pozdravil, stojimo pred vprašanjem: Kaj bode iz teh pridob-

ljenih dežel? Princ Liechtenstein je to vprašanje najbolj pravilno rešil s tem, da je predlagal trialistično združitev.

Sedaj se nudi najboljša prilika, da pridejo avstro-ogrski Jugoslovani do svojega prava. Trializem bi moral obsegati: Veliko južno slovansko državo — imenujemo jo n. pr. Ilirsko kraljevino —, pretežno mažarsko državo, in pretežno nemško državo.

Kraljevina Ilirija bi morala obsegati: Bosno in Hercegovino, Dalmačijo, Hrvaško in Slavonsko, Kranjsko s priklopljenimi deli Koroške in Štajerske, južno od Drave začeniši pri Beljaku, Gorico in Gradiško, Trst z okolico in Istro. Glavno mesto bi bilo Zagreb, ogrska država bi dobila v nadomestilo za Hrvatsko in Slavonijo — Galicijo s poljskimi deli Šlezije in Bukovine.

Jaz sem prepričan, da bi bila trodelitev habsburške monarhije, kakor je naznačena v predstoječi trialistični ideji in kakor je zarisana v mojem zemljevidu, največji blagoslov za monarhijo.

Pisatelj.

Tako predgovor. — Če ogledamo zemljevid nekoliko pobližje, ne bomo specijelno Slovenci tako zadovoljni z razdelitvijo, kakor si misli pisatelj, kajti ni nam vseeno, kje naj se naredi jezikovna meja, ki nikakor ne sme biti Drava. Kajti tudi okraj severno od Drave so slovenski, tako n. pr. na Koroškem: Ziljska dolina; Šmohor, Pliberk, okolica Beljaka, celo okolica celovška ob Vrbskem jezeru, Velikovec i. t. d. Na Štajerskem nam hoče odtrgati vse Slovenje gorice z Ormožem, Ljutomerom in drugimi slovenskimi kraji ob Mariboru. — Nam ni vseeno, če utone v nemškem morju na tisoče in tisoče naših rojakov — Slovencev. — Kaj pa prekmurski Slovenci na Ogrskem? Ali naj te prepustimo usodi? Milijone Slovkov ravno tako? Ali naj te požre oholi Mažar? — Kako se bodo počutili Čehi pod pretežno nemško državo — je tudi vprašanje. — Poljakom pa bi skoro malo privoščili, da občutijo mažarsko pest. — No, če drugega ne, razmotrivati se bo jelo vprašanje o trializmu (— če sploh ostane pri trializmu z ozirom na severne slovanske narode — Čehe in Poljake —), a tudi to je nekaj, da se ventilira to vprašanje.

F. K.

Listnica uredništva: Županstvo v št. P. na K. — Na Vaše vprašanje glede obč. svetovalcev kot obč. tajnikov odgovarjamo v tem listu med vprašanji in odgovori.

Na Vašo opazko, — da »se priporoča odločne revizije pri občinskih uradih od strani deželnega odbora, in da se bode našo marsikaj nepravilnega in gnilega« — pripomnimo, da se revizije vrše, kolikor je to danes v danih razmerah mogoče, v prvi vrsti pač ondi, kjer se pokažejo nedostatki. — Žal, da je res marsikaj nepravilnega, upamo pa, da bodo občinski odbori vspricho vedno večjega razumevanja in probujenosti sami delali v roko deželnemu odboru in skrbeli za red pri županstvih, ker je to v prvi vrsti skrb in dolžnost občinskih odborov.

Na Vašo nadaljno željo, da bi se izdalo po letnikih »kazalo« k »Občinski Upravi« — pripomnimo, da smo to že sklenili izvršiti, a nam žal — manjka časa — in pa sredstev. Imamo namreč mnogo več naročnikov — kot plačnikov za list. — Na vsak način pa bomo izdali po tvarini urejeno »kazalo«, (indeks). — S posebnim zadoščenjem smo vzeli v vednost Vaše priznanje, s katerim ste se izrekli glede vsebine pohvalno in častno.